

Thơ Hồ Xuân Hương

1. Cảnh thu

Thánh thót tàu tiêu mấy giọt mưa,
Bút thần khôn vẽ cảnh tiếu sơ,
Xanh om cỏ thụ tròn xoe tán,
Trắng xoá tràng giang phẳng lặng tờ.
Bầu dốc giang sơn say chấp rượu,
Túi lưng phong nguyệt nặng vì thơ
Cho hay cảnh cũng ứa người nhĩ,
Thấy cảnh ai mà chẳng ngẩn ngờ.

2. Bánh trôi nước

Thân em vừa trắng lại vừa tròn,
Bảy nổi ba chìm với nước non.
Rắn nát mặc dầu tay kẻ nặn
Mà em vẫn giữ tấm lòng son.

3. Canh khuya

Canh khuya vắng vắng trống canh dồn
Trơ cái hồng nhan mấy nước non
Chén rượu hương đưa say lại tỉnh
Vàng trăng bóng xế khuyết chưa tròn
Xiên ngang mặt đất rêu từng đám
Đâm toạc chân mây đá mấy chòm
Ngán nỗi xuân đi xuân lại lại
Mảnh tình son trẻ tí con con

4. Chơi Khán đài

Êm ái chiều xuân tới Khán Đài
Lâng lâng chẳng bận chút trần ai
Bốn mùa triều mộ, chuông gầm sóng
Một vũng tang thương, nước lộn trời
Bể ái ngàn trùng khôn tát cạn
Nguồn ân trăm trượng dễ khơi vơi
Nào là cực lạc là đâu tá?
Cực lạc là đây, chín rõ mười

5. Chùa Hương Tích

Nứt ra một lỗ hồng hòm hòm
Người quen cửa Phật chen chân xọc
Kẻ lạ bầu Tiên mỗi mắt dòm
Giọt nước hữu tình rơi thánh thót
Con thuyền vô trạo cúi lom khom
Lâm tuyền quyến cả phồn hoa lại
Rõ khéo trời già đến dở dom

6. Chùa sài sơn

Khen thay con tạo khéo khôn phàm
Một đố giương ra biết mấy ngàn
Triền đá cỏ leo sờ rậm rạp
Lạch khe nước rỉ mớ lam nham
Một sự đầu trọc ngồi khua mõ
Hai tiểu lưng tròn đứng giữ am
Đến nơi mới biết rằng Thánh Hoá
Chồn chân mỗi gối hãy còn ham

7. Dữ phạm tể tửu xướng họa kỳ 2

Kìa ai tỉnh, kìa ai say
Kìa ai gheo nguyệt giữa ban ngày
Khoan khoan xin hãy dừng tay lại
Chớ mó hang hùm nữa mất tay

8. Đá ông bà chồng

Khéo khéo bày trò tạo hoá công,
Ông Chồng đã vậ lại Bà Chồng.
Tầng trên tuyết điểm phơ đầu bạc,
Thớt dưới sương pha đượm má hồng.
Gan nghĩa dãi ra cùng chị Nguyệt,
Khối tình cộ mãi với non sông.
Đá kia còn biết xuân già giận,
Chả trách người ta lúc trẻ trung.

9. Đánh Đu

Trai đu gói hạc khom khom cật
Gái uốn lưng ong ngửa ngửa lòng.
Bốn mảnh quần hồng bay pháp phới,
Hai hàng chân ngọc duỗi song song.
Chơi xuân có biết xuân chẳng tá. (2)
Cọc nhỏ đi rồi, lỗ bỏ không!(3)

10. Đề nhị mỹ nhân đồ

Ấy bao nhiêu tuổi hỡi cô mình
Chị cũng xinh mà em cũng xinh
Trăm vẽ như in tờ giấy trắng
Ngàn năm còn mãi cái xuân xanh
Phiếu mai chẳng dám đường kia nọ
Bồ liễu thôi đành phận mỏng manh
Có một thú vui sao chẳng vẽ
Trách người thợ ấy khéo vô tình

11. Lấy chồng chung

Kẻ đắp chăn bông kẻ lạnh lùng
Chém cha cái kiếp lấy chồng chung
Năm chừng mười họa hay chẳng chớ
Một tháng đôi lần có cũng không
Cổ đấm ăn xôi xôi lại hồng

Cầm bằng làm mượn mượn không công
Nỗi này ví biết đường này nhỉ
Thời trước thôi đành ở vậy xong

12. Mời trà

Quả cau nho nhỏ miếng trà hôi
Này của Xuân Hương mới quệt rồi
Có phải duyên nhau thì thăm lại
Đừng xanh như lá, bạc như vôi

13. Tự tình:

Tự tình 1

Tiếng gà vắng vắng gáy trên bom,
Oán hận trông ra khắp mọi chòm.
Mỡ thấm không khua mà cũng cứng,
Chuông sầu chẳng đánh có sao om.
Trước nghe những tiếng thêm rầu rĩ,
Sau giận vì duyên để mồm mòm.
Tài tử văn nhân ai đó tá?
Thân này đâu đã chịu già tom!

Tự tình 2

Đêm khuya vắng vắng trống canh dồn,
Trơ cái hồng nhan với nước non.
Chén rượu hương đưa say lại tỉnh,
Vầng trăng bóng xế khuyết chưa tròn,
Xiên ngang mặt đất, rêu từng đám.
Đâm toạc chân mây, đá mấy hòn.
Ngán nỗi xuân đi xuân lại lại,
Mảnh tình san sẻ tí con con!

Tự tình 3

Chiếc bánh buồn vì phận nỗi nhen,
Giữa dòng ngao ngán nỗi lênh đênh.
Lưng khoang tình nghĩa đường lai láng,
Nửa mạn phong ba luống bập bênh.
Cầm lái mặc ai làm đổ bến,
Giọng lèo thây kẻ rắp xuôi ghềnh.
Ấy ai thăm ván cam lòng vậy,
Ngán nỗi ôm đàn những tấp tênh.

14. Chế sự

Chẳng phải Ngô chẳng phải ta
Đầu thì trọc lóc áo không tà
Oản dưng trước mặt dăm ba phẩm
Vãi nắp sau lưng sáu bảy bà
Khi cánh khi tiu khi chũm chọe
Giọng hi giọng hỉ giọng hi ha
Tu lâu có nhẽ lên sự cụ
Ngắt nghều toà sen nợ đó mà

15. Ốc Nhồi

Bác mẹ sinh ra phận ốc nhồi
Đêm ngày lẫn lóc đám cỏ hôi,
Quân tử có thương thì bóc yếm
Xin đừng ngó ngoáy lỗ tròn tôi.

16. Vịnh cái quạt

Một lỗ xâu xâu mấy cũng vừa,
Duyên em dính dán tự bao giờ,
Chành ra ba góc da còn thiếu,
Khép lại đôi bên thịt vẫn thừa.
Mát mặt anh hùng khi tắt gió,
Che đầu quân tử lúc sa mưa.
Nâng niu ướm hỏi người trong trướng,
Phì phạch trong lòng đã sưng chưa?

17. Động Hương Tích

Bày đặt kia ai khéo khéo phòm,
Nứt ra một lỗ hòm hòm hom.
Người quen cỡi Phật chen chân xọc,
Kẻ lạ bầu tiên mỗi mắt dòm.
Giọt nước hữu tình rơi thánh thót
Con thuyền vô trạo cúi lom khom
Lâm tuyền quyến cả phồn hoa lại,
Rõ khéo trời già đến đỡ dom.

18. Hang các có

Trời đất sinh ra đá một chòm
Nứt làm đôi mảnh hồng hòm hom
Kế hầm rêu mọc trơ toen hoản
Luồng gió thông reo vỗ phập phòm
Giọt nước hữu tình rơi lổm bổm
Con đường vô ngại tối om om
Khen ai đeo đá tài xuyên tạc
Khéo hớ hênh ra lăm kẻ dòm

19. Du cổ tự

Thầy tớ thông dong dạo cảnh chùa
Cầm thư lưng túi rượu lưng hồ
Cá khe lắng kệ đầu ngơ gác
Chim núi nghe kinh cổ gặt gù
Then cửa từ bi nôm chặt cánh
Nén hương tế độ cấm đầy lò
Nhà sư ướm hỏi nhà sư tí
Phúc đức nhà người được mấy bồ

20. Lỡm Học Trò

Khéo khéo đi đâu lữ ngẩn ngơ
Lại đây cho chị dạy làm thơ
Ông non ngựa nọc chằm hoa rữa
Đê cồn buồn sừng húc giậu thừa